

ČESKÝ
HELSINSKÝ
VÝBOR

RESPEKT
K PŘÍROZENÝM
PRÁVŮM ČLOVĚKA

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2017

Slovo na úvod

Vážení a milí přátelé,

opět je tady čas předložit Vám Výroční zprávu za rok 2017.

Je třeba konstatovat, že situace neziskových organizací se nezlepšuje a problémy, které nás trápily přetrvávají.

Většina neziskových organizací, v rozporu s představami některých lidí, má napjaté rozpočty, zápasí s kofinancováním, nedostatkem lidí, kteří by v nich pracovali, i s neradostnou situací v oblasti lidských práv. Symptomatické pro tuto situaci je to, že v nové vládě Andreje Babiše zmizelo křeslo ministra pro lidská práva a na rozdíl od zažité praxe předchozích vlád tu není už ani zmocněnec pro lidská práva. Tím dává vláda na vědomí, že tato otázka pro ni není vůbec důležitá. Podle nás je to krok zpět do hluboké minulosti a nic dobrého nevěstí.

Pohledem do naší výroční zprávy můžete zjistit, že přes tyto podmínky byl ČHV aktivní a zabýval se mnoha oblastmi i podněty občanů. K tomu slouží poradna, která se potýká s nápirem mnoha lidí. Jinak jsme pokračovali v tématech, kterým jsme se věnovali i v minulých letech.

Věnujeme se právům seniorů i zdravotně postižených, ochraně práv dětí, oblasti vězeňství i diskriminace. Pravidelně se snažíme monitorovat situaci v oblasti lidských práv. Sledujeme aktuální dění u nás i ve světě a vydáváme k nim stanoviska. Spolupracujeme s dalšími organizacemi našeho zaměření. Není toho málo.

Tohle všechno bychom nemohli dělat bez mimořádného nasazení ředitelky ČHV Lucie Rybové, ale i členů předsednictva, kteří pomáhají psát stanoviska a podporují činnost výboru.

Děkuji všem a přeji hodně sil i do dalšího roku.

Táňa Fischerová
předsedkyně

O organizaci

Motto: Respekt k přirozeným právům člověka

Český helsinský výbor, z.s. (ČHV) je nevládní nezisková organizace pro lidská práva. Vychází z myšlenky, že lidé jsou svobodní a rovní v důstojnosti a v lidských právech. Usilujeme o respektování principů lidských práv stanovených ve Všeobecné deklaraci lidských práv, na ni navazujících paktů, smluv a dohod a jejich uplatňování ve společenském životě, zejména v právním systému ČR.

Jaké je poslání ČHV?

- Monitorování stavu lidských práv v ČR se zvláštním důrazem na vybrané oblasti.
- Pravidelné vydávání zpráv o stavu lidských práv v ČR.
- Sledování zákonodárné činnosti týkající se lidských práv. Připomínkování návrhů zákonů a předkládání alternativních návrhů, pokud souvisejí s ochranou lidských práv.
- Bezplatné právní poradenství lidem, jejichž lidská práva byla porušena.
- Výchova k lidským právům - pořádání diskusí a seminářů, publikační činnost.
- Spolupráce s jinými subjekty na národní i na mezinárodní úrovni za účelem rozvoje demokracie a lidských práv v České republice i jinde ve světě.

Jaké jsou hlavní oblasti působení ČHV?

- ochrana práv osob omezených na svobodě (vězeňství, ústavní péče)
- pomoc obětem diskriminace, rasismu a nesnášenlivosti;
- ochrana práv dětí včetně práv dětí v institucích;
- ochrana práv seniorů;
- ochrana práv osob se zdravotním postižením;
- ochrana práv menšin;
- ochrana práv žen;
- právní a sociální poradenství ohroženým lidem;
- osvěta a výchova k lidským právům;
- rozvoj mezinárodní spolupráce při monitorování i při ochraně lidských práv;
- pilotáž projektů za účelem naplnění a ochrany lidských práv a výměny dobré praxe.

Z historie...

V roce 1975 v Helsinkách z podnětu Konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě přijalo tehdejší komunistické Československo Všeobecnou deklaraci lidských práv. Následně vznikaly po celém světě tzv. helsinské výbory, aby dohlížely na její dodržování a upozorňovaly na rozpory se zákony své země. K této myšlence se za aktivní podpory Mezinárodní helsinské federace přihlásil v roce 1988 i Československý helsinský výbor (Čs. HV), který se v roce 1990 registroval jako občanské sdružení. Mezi zakladatele Čs.HV patřily takové významné české osobnosti jako byl Václav Havel, Jiří Hájek, Jiří Dienstbier, st., Eva Kantůrková, Libuše Šilhánová a mnoho dalších, kteří se navzdory hrozbě pronásledování rozhodli vydávat a zveřejňovat svá stanoviska k nesouladu tehdejšího právního řádu a právní i politické praxe s přijatými mezinárodními principy lidských práv. Tím ČHV navázal a doplnil činnost Charty 77 a Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných.

Projekty ČHV v roce 2017:

Projekt Naplňování práv dětí s rodičem ve vězení

Hlavní cílem tohoto dlouhodobého projektu je zajištění kontaktu a podpora vazeb mezi konkrétními dětmi zejména z chudých rodin s jejich rodiči ve výkonu trestu prostřednictvím tzv. asistovaných návštěv dětí ve věznici. ČHV poskytuje kromě finanční podpory dětem a jejich vychovatelům také konzultace psychologického, sociálního i právního charakteru s cílem překonat veškeré materiální, psychické i jiné překážky a připravit zúčastněné na osobní setkání, které probíhá často i po řadě měsíců odloučení.

ČHV kromě toho usiluje o systémové změny, a to jak na straně podmínek výkonu trestu pro rodiče nezletilých dětí, tak na straně systému sociálně právní ochrany dětí odsouzených rodičů. Česká republika patří mezi země Evropské unie, která se problematice ochrany práv dětí odsouzených rodičů systematicky nevěnuje.

Na webových stránkách ČHV je volně ke stažení brožurka *Maminka ve vězení*, která nenásilnou formou informuje dítě o prostředí, kde se rodič nachází.

Ke zhlédnutí doporučujeme rovněž *Dokument o bezmoci i naději rodičů a dětí, které rozdělila vězeňská mříž* od režisérky Zory Cejnkové z cyklu Rodinné křížovatky. Dokument upozorňuje na situaci rodičů, které od jejich dětí rozdělila mříž vězení. Příběh odsouzeného muže je bezútěšnou zprávou o nulové možnosti otce vidět se svým synem, pokud si to opatrovník jeho dítěte nepřeje. Dokument ukazuje i naději v podobě činnosti skupiny mediátorů ČHV, kteří se snaží zprostředkovat setkávání vězněných rodičů a jejich dětí.

Viz <<http://www.ceskatelevize.cz/porady/1102412465-rodinne-krizovatky/311294340070004-kdyz-je-tata-za-mrizemi>>.

Zdroj fotografií: Česká televize, Dokument o bezmoci i naději rodičů a dětí, které rozdělila vězeňská mříž (2011). Režie Z. Cejnková.

Východiska projektu Děti vězněných rodičů:

- Přerušení kontaktu dítěte s rodičem ohrožuje psychosociální vývoj dítěte.
- Dětem nebývá srozumitelně vysvětlena jejich nová situace. Mívají strach o život a zdraví rodiče a někdy se dokonce obviňují za jeho uvěznění.
- Děti se musí často vyrovnávat se změnou životního prostředí. Po uvěznění rodiče žijí často u příbuzných nebo v dětských domovech či v pěstounské péči.
- Širší i odborná veřejnost je mnohdy přesvědčena, že přerušení kontaktu s rodičem „kriminálkem“ je v zájmu dítěte. Tento dojem mívají paradoxně velmi často i odsouzení rodiče (např. z důvodu studu vůči dítěti).

Časté překážky pro kontakt dítěte s rodičem ve vězení:

- Instituce, kde se nachází děti odsouzených rodičů, nedostávají od státu dostatek financí na cestu dětí za rodičem ve vězení. Nežádá se stává, že dítě pouze z důvodů chudoby nevidí rodiče řadu měsíců.
- Děti musí často dlouho cestovat, aby alespoň na chvíli viděli své rodiče. Ne vždy jsou pro rozhovor s rodiči zajištěny důstojné a klidné podmínky.
- Chybí personál, který by děti do věznice doprovázel.
- Nepřípravenost věznic na dětské návštěvníky a obavy pěstounů či pracovníků dětských domovů z negativního dopadu vězeňského prostředí na psychiku dítěte.

V uplynulém roce jsme zajistili celkem 4 skupinové návštěvy ve věznici Světlá nad Sázavou a dalších 8 individuálních asistovaných návštěv tamtéž. Dále jsme zprostředkovali a podpořili 4 návštěvy ve věznici Přílepy, 2 návštěvy ve vazební věznici Pankrác, 1 ve věznici Plzeň a 1 ve věznici Rapotice.

V rámci přípravy asistovaných návštěv i při navazování spolupráce s dalšími rodiči a profesionály pečujícími o jejich děti probíhaly v průběhu roku 2017 individuální písemné a telefonické konzultace ohledně nápomoci při obnovení kontaktu dítěte s rodičem. Součástí aktivit byly i osobní konzultace pracovníků ČHV s rodiči přímo ve výkonu trestu.

Podpořené osoby: 37 dětí, 41 rodičů, 10 dětských domovů či dalších institucí.

Asistovaných návštěv za rodičem ve výkonu trestu se opakovaně zúčastnilo celkem 37 různých dětí ve věku od 2 do 16 let. Kromě matek jsme v roce 2017 podpořili i dva otce, kteří měli možnost se setkat se svými čtyřmi a se dvěma dětmi.

Zapojené věznice: Světlá nad Sázavou, Ruzyně - Přílepy, Pankrác, Plzeň a Rapotice.

Zapojené domovy:

Při obnovování kontaktů dětí s rodičem jsme spolupracovali kromě pěstounů s celkem 13 dětskými domovy (DD) a s dalšími institucemi včetně řady OSPOD:

DD Sedlec – Prčice, Dětské centrum Kolín, DD Ledce u Kladna, DD Brno (Vídeňská), Dětské centrum Svitavy, DD Domino Plzeň, DD Vranov u Brna, Diagnostický ústav Hradec Králové, DD Chomutov, DD Býchory, DD Hrotopice, DD Budkov, Letní Dům.

Trvání projektu: 1. 1. 2017 – 31. 12. 2017

Cílová skupina: děti a mladiství ve věku 2-26 let, matka či otec ve výkonu trestu odnětí svobody, náhradní pěstouni, pracovníci dětských domovů, pracovníci OSPOD, odborná i laická veřejnost.

Podpořeno: Dotační program odboru Rodiny MPSV, vlastní zdroje, dary.

Z osobních svědectví klientů projektu:

ČHV zajišťuje pravidelnou dopravu 4 dětí ve věku 2 – 8 let ze zařízení, kde pobývají, za jejich otcem panem P. do věznice Plzeň a jednou do Rapotic. Po dobu asi 5 měsíců se panu P. nedařilo s dětmi spojit, a to z několika důvodů: během vazby se obával cenzury pošty (pan P. nechtěl, aby si někdo myslet, že má úmysl někoho zmanipulovat). Ve výkonu trestu již dětem dopisy psal, ale na žádný z nich mu nebylo odpovězeno. Volal také do azylového domu, kde bydlela jeho bývalá družka s dětmi, ale od sociální pracovnice se dozvěděl, že si jeho bývalá družka nepřeje, aby dětem volal a psal dopisy. Díky korespondenci se sociální pracovníci OSPODu zjistil, jak se jeho dětem daří. Následně se také dozvěděl, že děti byly matce odebrány a dostaly se do nového dětského zařízení. S dětmi se kontaktoval: „*Tak jsem dětem začal psát dopisy a taky obrázky jsem jim maloval a kilové balíčky se sladkostmi jsem jim tam posílal a to vše dělám do teď, aby děti věděli, že mají ještě pořád tátu, kterej je má moc rád.*“ Ze začátku měl otec problém se spojit s dětmi telefonicky, to se podařilo s pomocí sociálních pracovníků věznice po třech měsících. „*Tak jsem byl moc rád, že jsem je po takové době mohl slyšet, až mi z toho tekly slzy po tváři. Když jsme měli první návštěvu a děti za mnou přijely a já je viděl, byl jsem strašně moc rád, že jsme byli opět spolu, byl to moc krásný pocit mít děti opět u sebe.*“ Pan P. hodnotí kladně rovněž vstřícnost zařízení, kde se děti nachází, a pomoc při domlouvání návštěv.

Pan P. také usiloval o přemístění do věznice, která je blíže místu, kde děti bydlí. S přispěním OSPODu se to panu P. podařilo. „*Můžu Vám říct, že návštěvy tady jsou super, a děti jsou z toho taky moc spokojení. Vždycky se těšíme na další návštěvu, kdy opět můžeme chvíli strávit společně a být pohromadě, i když je to jenom chvíle, ale jsme moc rádi, že můžeme být spolu.* Sociální pracovnice OSPODu se rovněž vyjádřila k činnosti ČHV: „*dojednání možnosti návštěvy dětí ve věznicích považujeme za velmi prospěšné, jak pro děti, tak pro rodiče.*“

Projekt Odškodnění protiprávně sterilizovaných žen (Forced Sterilization Compensation Advocacy)

Na konci května 2017 skončil roční projekt zaměřený na problematiku protiprávních sterilizací.

Tématu se ČHV průběžně věnuje od roku 2013, kdy jsme mimo jiné iniciovali vznik zákona o odškodnění protiprávně sterilizovaných žen, právničky ČHV text zákona připravily a následně jej nabídly ministerstvům, pod které problematika spadá. V letech 2014 - 2015 jsme se aktivně zapojili do pracovní skupiny, která pro ministra pro lidská práva připravovala nový vládní návrh a současně formou poradenství podporovali jednotlivé poškozené ženy.

Hlavním cílem projektu bylo obnovit snahy o odškodnění protiprávně sterilizovaných osob, které ustaly po té, co vláda v září 2015 zamítla návrh věcného záměru zákona o odškodnění, na jehož vzniku se podíleli i zástupci ČHV.

Další cíle projektu: podpořit setkávání poškozených klientek napříč celou republikou; zmapovat jejich potřeby a ty přenášet na úroveň vládních výborů, které se tématu věnují; informovat klientky o dosavadním vývoji snah a kroků vlády a neziskových organizací o jejich odškodnění; navázat spolupráci mezi neziskovými subjekty, které o odškodnění také usilují a připravit plán kroků, které přispějí k odškodnění klientek.

O stavu (ne) plnění doporučení poškozené ženy odškodnit jsme informovali v rámci Alternativní zprávy o stavu dodržování lidských práv a plnění závazků z ratifikovaných mezinárodních Úmluv ze strany České republiky, kterou jsme zaslali v březnu 2017 Organizaci spojených národů (UN) a navrhli doporučení, které by měla ČR v této věci obdržet. V říjnu 2017 jsme o nedobré situaci žen, které marně nyní již deset let čekají na odškodnění, informovali na setkání se zástupci členských států v Ženevě a dne 9. prosince 2017 na Ministerstvu zahraničí ČR, kde byla diskutována doporučení na další období 2018 - 2023.

Trvání projektu: 1. 6. 2016 – 31. 5. 2017

Na financování aktivit projektu se podílela zahraniční nadace Open Society Stiftung.

Poradenská činnost ČHV

Projekt Poradenské centrum Českého helsinského výboru

V poradenském centru ČHV je poskytována bezplatná, nezávislá a důvěrná konzultace lidem ve všech věkových kategoriích z celé republiky, kteří potřebují pomoc v řešení nepříznivé životní situace. Tradičně se jedná o případy osob, které se domnívají, že jejich lidská práva byla porušena, nebo že byli diskriminováni z jakéhokoliv důvodu (zdravotního postižení, věku, rasy, náboženství apod.).

Informační letáček ČHV

Klienti poradenského centra:

- děti a mládež ve věku od 2 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy
- etnické menšiny
- osoby bez přístřeší
- osoby se zdravotním postižením
- rodiny s dítětem/děťmi

- senioři
- osoby v krizi

Hlavní oblasti poradenství:

- porušení základních lidských práv osobních (práva na ochranu soukromí, práva na zachování lidské důstojnosti, práva na ochranu jména apod.), porušení občanských práv (práva volit, práva být volen, práva vyjadřovat své názory apod.), porušení sociálních práv (např. práva na hmotné zabezpečení), porušení práv při poskytování zdravotní péče a služeb (práva pacienta) atd.
- podezření na špatné zacházení, zanedbávání zdravotní péče v institucích (během vazby či výkonu trestu, psychiatrické léčebny, pobytová zařízení sociálních služeb atd.)
- podezření na diskriminaci z jakéhokoliv důvodu (postižení, věku, rasy, náboženství apod.)
- základní orientace ve správním a soudním řízení
- oblast zaměstnávání (pracovně právní vztahy, zacházení se zaměstnanci apod.)
- oblast bydlení
- poskytování sociálních služeb, právo na sociální dávky a na sociální pomoc
- rodinné a partnerské vztahy
- školství a vzdělávání
- veřejná správa

Hlavní zásady poskytování sociální služby – odborného sociálního poradenství:

- Služba je poskytována bezplatně a v zájmu dotyčné osoby.
- Důsledně je zajištěno dodržování lidských práv, základních svobod a lidské důstojnosti klienta.
- Pomoc vychází z individuálně určených potřeb klienta s cílem podporovat rozvoj jeho samostatnosti a motivovat ho k takovým činnostem, které nevedou k dlouhodobému setrvávání nebo prohlubování klientovy nepříznivé sociální situace.
- Musí podporovat a posilovat sociální začleňování klienta.
- Řídí se principy jako je respekt, dobrovolnost, nízkoprahovost a důraz na aktivitu uživatele.

Případy klientů Poradenského centra (1)

Pan IH se na nás obrátil z výkonu trestu odnětí svobody. Pan IH již vykonal dva roky svého trestu a čekal ho už jen necelý jeden rok. V minulosti opakovaně žádal o přemístění do jiné věznice, která by se nacházela blízko bydliště jeho rodinných příslušníků, kteří ho z důvodu velké vzdálenosti zatím nemohli ani jednou navštívit. Ředitel věznice jeho žádosti vždy podpořil, ale byly zamítnuty jednotlivými řediteli věznic, do kterých pan IH chtěl být přemístěn, a to z důvodu nemožnosti pracovního zařazení pana IH. Pan IH nás proto oslovil s tím, že neví, jak má dále postupovat, když byly všechny jeho dosavadní žádosti zamítnuty, jelikož nedošlo k vzájemné dohodě ředitelů věznic.

S ohledem na výše uvedené jsme se rozhodli oslovit Generální ředitelství vězeňské služby ČR (GRVS ČR) s tím, že jelikož ze strany Vězeňské služby ČR zatím není panu IH

umožněno udržovat a rozvíjet rodinné vztahy s členy jeho rodiny, jsme toho názoru, že není respektováno právo pana IH na kontakt s rodinou, které vyplývá mimo jiné z ustanovení článku 8 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (Řím, 4.XI.1950), v platném znění, a není proto ani naplňován účel trestu, který by měl vést mimo jiné k tomu, aby pachatel trestné činnosti v budoucnu vedl řádný život, pro který jsou dobré rodinné vztahy určující. Přidali jsme se k dosavadním k žádostem pana IH o jeho přemístění do některé z věznic, které jsou blízko bydliště jeho rodinných příslušníků a požádali jsme GŘVS ČR o vydání rozhodnutí o přemístění pana IH do některé z těchto věznic z důvodu hodného zvláštního zřetele v zájmu zabezpečení plnění účelu výkonu trestu našeho klienta v souladu s ustanovením § 10 odst. 1 písm. a) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 345/1999 Sb., řád výkonu trestu odnětí svobody, v platném znění, ve kterém je uvedeno, že „odsouzený se přemístí do jiné věznice na dobu nikoliv přechodnou rozhodnutím Generálního ředitelství Vězeňské služby z důvodů hodných zvláštního zřetele v zájmu zabezpečení plnění účelu výkonu trestu.“ Od GŘVS ČR jsme následně obdrželi vyrozumění, že k naší žádosti bylo přihlédnuto a pan IH bude přemístěn do jedné z jím žádaných věznic.

Případy klientů Poradenského centra (2)

Pan MG se nachází v doživotním výkonu trestu odnětí svobody a požádal nás o asistenci s umožněním vysokoškolského studia, ke kterému se již přihlásil. Rád by celý svůj trest využil k vzdělávání sebe a ostatních odsouzených osob. Pan MG během svého dosavadního výkonu trestu odnětí svobody získal veskrze pozitivní hodnocení ze strany Vězeňské služby ČR (VSČR) a ve studiu ho podporují jeho blízcí, kteří jsou také ochotni za něj uhradit případné náklady spojené se studiem.

Vysokoškolské studium osoby, která je ve výkonu trestu odnětí svobody, však přináší řadu překážek spojených s uvolňováním této osoby mimo výkon trestu pro plnění jejích studijních povinností. Pan MG by proto potřeboval získat individuální studijní plán, který by zohledňoval striktní pravidla fungování příslušné věznice. Zároveň je jasné, že podpora pana MG bude potřeba i ze strany VSČR.

S ohledem na výše uvedené jsme oslovili rektora příslušné univerzity s tím, že považujeme za potřebné vyhovět žádosti pana MG a umožnit mu individuální formu studia. Zároveň jsme nabídli naši asistenci při dalším umožňování studia pana MG a věříme, že jeho základní lidské právo na vzdělání (čl. 33 odst. 1 ústavního zákona č. 2/1993 Sb. listina základních práv a svobod, v platném znění) tak bude naplněno.

Případy monitorované v rámci Poradenského centra (3)

ČHV i v roce 2017 aktivně sledoval a monitoroval případ Vladimíra Sánky, bývalého předsedy pražské muslimské obce, který je od roku 2014 trestně stíhaný z důvodu vydání českého překladu knihy Základy tauhídu autora Abu Ameenaha Bilala Philipse s odůvodněním, že kniha šíří rasismus, xenofobii, antisemitismus, nenávist k tak zvaným méněcenným rasám a salafijský směr islámu.

Pan Vladimír Sánka se obrátil na naši organizaci se žádostí o stanovisko poté, co Policie ČR uskutečnila zásah v jeho domácnosti a ve dvou modlitebnách v Praze. Policisté do těchto modliteben vnikli v době konání bohoslužby, nutili přítomné věřící ležet bez pohnutí na zemi a muslimským organizacím zabavili finanční hotovost, počítače, dokumentace, knihy a další věci potřebné pro jejich činnost. Jako důvod k takovému razantnímu zásahu následně policisté uvedli vydání a šíření knihy Základy tauhídu, která je přitom v různých překladech prodávána a distribuována v demokratických zemích a její text ani vzdáleně nepotvrzuje vznesená obvinění. K obsahu knihy se v průběhu procesu vyjádřila řada znalců, mezi nimi např. Daniel

Křížek nebo i kardinál Vlk a ti neshledali knihu problematickou.

ČHV k případu vydal v uplynulých letech několik stanovisek, ve kterých policejní zásah a obžalobu pana Sáňky označil za porušení svobody vyznání. Zároveň jsme dlouhodobě monitorovali průběh soudního řízení, které bylo neúměrně prodlužováno kvůli opakovaným odvoláním státní zástupkyně.

Odborné poradenství poskytujeme zcela zdarma bez spoluúčasti klienta.

Provoz Poradenského centra ČHV byl i v roce 2017 podpořen dotací MPSV. Za finanční podporu, díky níž mohou být naše služby klientům bezplatné, děkujeme.

Monitorovací, analytická a osvětová činnost

Závazek kontinuálně sledovat oblast lidských práv a reagovat na závažné události či kauzy plní ČHV skrze různé aktivity - od monitorování situace, psaní stanovisek až po vydávání souhrnných zpráv. V roce 2017 se podařilo zajistit tyto činnosti:

- Vypracovat alternativní zprávu o stavu dodržování lidských práv a plnění závazků z ratifikovaných mezinárodních Úmluv ze strany České republiky pro Organizaci spojených národů (UN) v rámci pravidelného přezkumu České republiky po pěti letech a zprávu včetně návrhu doporučení osobně prezentovat v říjnu 2017 na setkání se zástupci členských států v Ženevě. Hlavní témata, na která se zpráva zaměřila: nedobrá situace v oblasti práv osob omezených na svobodě; situace dětí s rodičem ve vězení; problematika protiprávních sterilizací a proces příprav na odškodňování; situace osob žádajících o azyl a provádění chirurgických kastrací osobám, které trpí sexuální poruchou.
- **Zúčastnit se pilotního projektu WHO pod záštitou MZ a MPSV, který hodnotil dodržování práv pacientů a Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením ve dvou vybraných psychiatrických léčebnách a v jednom pobytovém zařízení sociálních služeb.**
- Průběžně monitorovat veřejná média v ČR, ale i skrze partnerské organizace v zahraničí.
- Vydávat stanoviska a zasílat odpovědných institucím otevřené dopisy či výzvy:

Přehled tiskových zpráv, stanovisek a jiných významných aktivity ČHV:

25. 1. 2017 **ČHV podporuje signatáře Charty 77 a jejich výzvu k obraně lidských práv v Číně**

ČHV se připojuje k výzvě signatářů Charty 77, kteří vyzvali předsedu vlády Bohuslava Sobotku, aby se aktivně zasadil o propuštění vězněného disidenta a nositele Nobelovy ceny míru pana Liou Siao-po. Ten byl v roce 2008 v Číně jedním ze spoluautorů a prvních signatářů Charty 08 (dokument inspirovaný českou Chartou 77), která vyzývá k dodržování lidských práv v Číně.

Současně ČHV upozorňuje premiéra na situaci čínských křesťanů, kteří z důvodu náboženské persekuce žádají o azyl v České republice, a dosud jim nebylo českými úřady vyhověno, ačkoliv je obecně známo, že k potlačování náboženských svobod v Číně dochází, a že těmto lidem i jejím rodinám hrozí po vydání nebezpečí.

28. 2. 2017 **Stanovisko ČHV k dalšímu vývoji případu ruského studenta Igora Ševcova**

ČHV sleduje případ Igora Ševcova a považuje vývoj situace kolem jeho osoby za skandální. Igor Ševcov přišel studovat do České republiky a usídlil se tu s důvěrou v její demokratický systém, který by respektoval jeho politické přesvědčení a jeho občanské aktivity. Byl obviněn z útoku na dům ministra Martina Stropnického. Tři měsíce pobyl ve vazbě, a přestože je výborným studentem, přišel o studentské vízum. Soud v dubnu 2016 konstatoval, že nemá žádný přímý důkaz o jeho vině. Rovněž tvrzení policie, že Ševcovův pobyt je proti zájmům České republiky, není podložen argumenty. Vyhoštění na základě toho, že byl účastný při sprejování nápisů na věznici v Praze Ruzyni, je vyhoštění za občanskou aktivitu. Nejde o čin, který by omlouval odebrání pracovního víza. Vše nasvědčuje tomu, že má být přinucen k opuštění Česka. V Rusku mu hrozí šikana a možná i vězení od autoritativního režimu, který plně nerespektuje občanské svobody a lidská práva.

28. 2. 2017 **Stanovisko ČHV k tragédii v souvislosti s exekucí**

ČHV reaguje na případ sebevraždy Jaroslava Janoty z Napajedel, který ukončil svůj život před nástupem trestu odnětí svobody na 12 let. Tento trest dostal za to, že střílel na exekutory, kteří vnikli do jeho bytu. Naštěstí nebyl nikdo usmrcen ani zraněn. ČHV se nevyjadřuje k Janotově povinnosti zaplatit dluh a rozhodnutí zaplacení dluhu vymáhat exekucí. Upozorňuje rovněž, že střílba na exekutory je zavrženíhodná, neboť lidský život je hodnotou, již na prvním místě chrání mezinárodní dohody a státní normy týkající se lidských práv. Domnívá se však, že k takovým tragédiím by nedocházelo, kdyby Česká republika ctěla právní tradici, podle níž mají mít smluvní strany vůči sobě rovnou pozici. Česká praxe, tak jak se projevuje

v rozhodování soudů a v exekučních zásazích, neúměrně zvýhodňuje věřitele vůči dlužníkovi. Nerespektuje přirozený fakt, že věřitel poskytl půjčku svobodně a s vědomím rizika. I dlužník má být zákonem chráněn a jeho riziko musí být přiměřené.

4. 4. 2017 **Nevládní organizace upozorňují OSN, že česká vláda neodškodnila nedobrovolně sterilizované ženy a že stav českého porodnictví je nadále neuspokojivý**

Organizace hájící práva žen jako Česká ženská lobby, Liga lidských práv a ČHV zaslaly OSN stanovisko, které poukazuje na skutečnost, že osoby poškozené nedobrovolnými sterilizacemi se odškodnění ze strany vlády zatím nedočkaly a vláda svůj závazek nesplnila. V oblasti porodnictví Česká republika taktéž nepřijala potřebná opatření vedoucí ke zlepšení kvality porodnické péče a rozšíření možností rodiček.

16. 4. 2017 **Stanovisko ČHV k odsouzení skupiny Ztohoven za vyvěšení červených trenýrek na Hradě**

Skupina Ztohoven byla po původním osvobozovacím rozsudku soudkyně Šárky Šantorové u Obvodního soudu Prahy 1, po rozhodnutí Městského soudu a navrácení případu k Obvodnímu soudu Prahy 1, odsouzena k šesti-měsíční podmínce s ročním odkladem a k zaplacení škody na majetku. ČHV se domnívá, že čin skupiny Ztohoven, patří k rozvinuté demokracii, ve které je nejen právem, ale dokonce nutností kriticky se na veřejnosti vyjadřovat k jednání politiků, kteří ke kritice zavdali důvod. Takové chování nutí společnost k zamyšlení.

18. 7. 2017 **K úmrtí nositele Nobelovy ceny za mír, spisovatele a aktivisty Liou Siao-po**

ČHV vyjadřuje hluboké politování nad úmrtím mimořádného a statečného člověka, čínského básníka, filosofa a zastánce demokracie Liou Siao-po, který zemřel v čínské vězeňské nemocnici dne 15. července 2017. Nebylo mu umožněno ani poslední setkání s vlastní manželkou Liou Sia, která se nachází v domácím vězení, ke kterému byla odsouzena, protože hájila svého muže. Její zdravotní stav se také zhoršuje. Liou Siao-po také jako jeden z prvních podepsal Chartu 08, která jej spojuje s naší zemí, protože tato Charta byla inspirována Chartou 77.

31. 7. 2017 **ČHV vyjadřuje znepokojení nad osudem polské demokracie**

ČHV se připojuje k hlasům, které se obávají o osud polské demokracie. Demokracie stojí na oddělení moci výkonné, zákonodárné a soudní. V mnoha zemích však dochází k omezování demokracie a k pokusům o soustředění moci v rukou jednoho člověka, jemuž pomáhají politici, kteří mu jsou politicky blízcí.

24. 11. 2017 **Občanské iniciativy žádají zachování pozice ministra pro lidská práva**
Nevládní organizace zabývající se ochranou lidských práv – ČHV, Česká ženská lobby a Lumos – vyzvaly otevřeným dopisem Andreje Babiše k zachování pozice ministra pro lidská práva. Podle zástupců nevládních organizací vyžaduje agenda lidských práv odpovídající institucionální, personální i finanční zabezpečení, nemá-li být vykonávána pouze formálně.
24. 11. 2017 **ČHV žádá ministra vnitra, aby odsoudil zákrok policie**
Při návštěvě prezidenta Miloše Zemana v Lipníku nad Bečvou policie vnikla do soukromého bytu Jaroslava Hensla, který po předchozím oznámení pouze pouštěl píseň Modlitba pro Martu, a odvezla ho na služebnu. Tento policejní čin není podložen žádnými zákonnými postupy a je hodnocen jako svévole. Ministr se sice vyjádřil, že „událost musí projít vnitřní kontrolou Policejního prezidia“, ale zásah přímo neodsoudil.
28. 12. 2017 **ČHV protestuje proti postupu Nejvyššího státního zástupce v případě Kateřiny Krejčové**
ČHV se zastal studentky Kateřiny Krejčové, která byla obviněna z útoku na policistu při zákroku proti jejímu příteli. Měla ho údajně zranit na levém rameni. Hrstka studentů v červenci 2015 vsedě nenásilně protestovala na protiuprchlické demonstraci proti průvodu militantních demonstrantů, kteří nesli šibenice proti lidem jiného názoru. Těmto lidem se nestalo nic, zato Kateřina Krejčová je stále vláčena po soudech za marginální přestupek.

ČHV v médiích (pouze vybrané výstupy):

24. 11. 2017 **Neziskovky píšou dopis Babišovi: Nerušte ministra pro lidská práva**
(<http://domaci.eurozpravy.cz/politika/207983-neziskovky-pisou-dopis-babisovi-neruste-ministra-pro-lidska-prava/>)
29. 11. 2017 **Sobotkův kabinet odchází a bilancuje. Bude chybět ministr pro lidská práva?**
(<http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/11412378947-90-ct24/217411058131129/obsah/585134-vlada-bez-ministra-pro-lidska-prava-hyde-park>)
13. 12. 2017 **Nastala normalizace extremismu. Co bylo dříve na okraji, plní média a sociální sítě, říká sociolog médií**
(http://www.rozhlas.cz/plus/zaostreno/_zprava/nastala-normalizace-extremismu-co-bylo-drive-na-okraji-plni-media-a-socialni-site-rika-sociolog-medii-1773533)
24. 12. 2017 **Zrušením ministra pro lidská práva dala vláda najevo, že ji to téma nezajímá**
(<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/2342344-zrusenim-ministra-pro-lidska-prava-dala-vlada-najevo-ze-ji-tema-nezajima-tvrdi>)

Členství ČHV v mezinárodních organizacích v roce 2017

Český helsinský výbor byl členem Evropské asociace na obranu lidských práv (AEDH), Evropské sítě proti rasismu (ENAR), Mezinárodní sítě proti nesnášenlivosti na internetu (INACH) a organizace Děti vězněných rodičů v Evropě (COPE).

Na národní úrovni byl Český helsinský výbor v roce 2017 členem České ženské lobby, jíž je zakládajícím členem.

Na národní úrovni jsme v roce 2017 spolupracovali s těmito organizacemi/institucemi:

- Člověk v tísni
- EUSA
- Pro Bono Alliance
- Rada vlády pro lidská práva / Výbor proti mučení
- Rada vlády pro lidská práva / Výbor pro práva dítěte
- Romea
- Sdružení zastánců dětských práv – česká sekce Defence for Children International
- Vteřina poté

Na mezinárodní úrovni jsme spolupracovali s těmito organizacemi/institucemi:

- European Grassroots Antiracist Movement (EGAM)
- Women's Intercultural Network (WIN)

Základní data a kontakty

Název: Český helsinský výbor, z. s. (zkratka „ČHV“)

Datum registrace: 11. 5. 1990

Právní forma: spolek

IČ: 00539708

Bankovní spojení: Česká spořitelna

Číslo účtu: 2542 779 329 /0800

Sídlo:

Štefánikova 21, 150 00 Praha 5

Tel.: + 420 257 221 141; + 420 257 221 142

E-mail: info@helcom.cz

Web: www.helcom.cz

Kancelář ČHV:

Mgr. et Mgr. Lucie Rybová – ředitelka, právnička

Mgr. Klára Bazalová – právnička
Mgr. Kristýna Vejvodová – právnička
Mgr. Dana Vrabcová – mediátorka
PhDr. Marie Šumberová – sociální pracovnice
Gwendolyn Albert – konzultantka
Elena Gorolová – konzultantka
Alena Frydrychová – asistentka
Eliška Poláková, Texolut s.r.o. – účetní

Stážisté / dobrovolníci

Marina Černá
Mia Delič
Kristýna Kunovská
Natalya Synelnikova

Předsednictvo ČHV:

Táňa Fischerová – předsedkyně (statutární zástupkyně organizace)
Ivan Štampach – místopředseda
Jan Beer
Selma Muhič Dizdarevič
Dana Syslová
Václav Trojan
Rudolf Vévoda
Mikuláš Vymětal

Předsednictvo bylo zvoleno na funkční období od 30. května 2017 do 30. května 2020.

Finanční zpráva za rok 2017

Rozvaha podle Přílohy č. 1
vyhlášky č. 504/2002 Sb.

ROZVAHA
ve zkráceném rozsahu
ke dni 31.12.2017
(v celých tisících Kč)

Název, sídlo a právní forma
účetní jednotky
Český helsinský výbor, z.s.
Štefánikova 216/21
Praha 5
150 00

Účetní jednotka doručí:
1 x příslušnému fin. orgánu

IČO
00539708

Označení	AKTIVA	číslo řádku	Stav k prvnímu dni účetního období	Stav k posled. dni účetního období
a	b	c	1	2
B.	Krátkodobý majetek celkem	Součet B.I. až B.IV.	6	1 131
B. I.	Zásoby celkem	7	267	185
B. II.	Pohledávky celkem	8	699	807
B. III.	Krátkodobý finanční majetek celkem	9	165	173
	Aktiva celkem	Součet A. až B.	11	1 131

Označení	PASIVA	číslo řádku	Stav k prvnímu dni účetního období	Stav k posled. dni účetního období
a	b	c	3	4
A.	Vlastní zdroje celkem	Součet A.I. až A.II.	12	9
A. II.	Výsledek hospodaření celkem	14	9	-219
B.	Cizí zdroje celkem	Součet B.I. až B.IV.	15	1 122
B. II.	Dlouhodobé závazky celkem	17	251	251
B. III.	Krátkodobé závazky celkem	18	871	1 133
	Pasiva celkem	Součet A. až B.	20	1 131

Sestaveno dne:	31.03.2018	Podpisový záznam statutárního orgánu účetní jednotky nebo podpisový vzor fyzické osoby, která je účetní jednotkou
Právní forma účetní jednotky z.s.	Předmět podnikání ochrana lidských práv	Pozn.:

Výkaz zisku a ztráty
podle Přílohy č. 2
vyhlášky č. 504/2002 Sb

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY ve zkráceném rozsahu

ke dni 31.12.2017
(v celých tisících Kč)

Název a sídlo účetní jednotky

Český helsinský výbor, z.s.
Štefánikova 216/21
Praha 5
150 00

Účetní jednotka doručí:
1 x příslušnému finančnímu orgánu

IČO
00539708

Označení	TEXT	Číslo řádku	Činnosti		
			Hlavní 5	Hospodářská 6	Celkem 7
A. I.	Spotřebované nákupy a nakupované služby	2	1 228		1 228
A. III.	Osobní náklady	4	1 480		1 480
A. V.	Ostatní náklady	6	419		419
A. VII.	Poskytnuté příspěvky	8	9		9
	Náklady celkem Součet A.I. až A.VIII.	10	3 136		3 136
B. I.	Provozní dotace	12	2 837		2 837
B. II.	Přijaté příspěvky	13	18		18
B. III.	Tržby za vlastní výkony a za zboží	14	10		10
B. IV.	Ostatní výnosy	15	43		43
	Výnosy celkem Součet B.I. až B.V.	17	2 908		2 908
C.	Výsledek hospodaření před zdaněním ř. 17 - (ř. 10 - ř.9)	18	-228		-228
D.	Výsledek hospodaření po zdanění ř. 18 - ř. 9	19	-228		-228

Sestaveno dne: 31.03.2018		Podpisový záznam statutárního orgánu účetní jednotky nebo podpisový vzor fyzické osoby, která je účetní jednotkou	
Právní forma účetní jednotky z.s.	Předmět podnikání ochrana lidských práv	Pozn.:	

Český helsinský výbor, z.s.
Štefánikova 216/21
Praha 5
IČ: 00539708

PŘÍLOHA K ÚČETNÍ ZÁVĚRCE

sestavená k 31. 12. 2017

I. Základní údaje

Druh organizace: právnická osoba
Název: Český helsinský výbor, z.s.
Adresa: Štefánikova 216/21, Praha 5
Statutární orgán:
Předsedkyně: Taťana Fischerová

Posláním je: propagace lidských práv, sociální poradenství

II. Obecné účetní zásady

1. Dlouhodobý majetek

Organizace eviduje v dlouhodobém majetku hmotný majetek v pořizovací ceně nad 40 tis. Kč a nehmotný majetek v pořizovací ceně nad 60 tis. Kč.

Stavby se odpisují po dobu 30 let a samostatné věci movité po dobu 5 let.

2. Opravné položky

Opravné položky organizace vytváří k pohledávkám v případě, že je jejich dobytost špatná. O opravné položce rozhoduje ředitelka organizace.

3. Časové rozlišení

Organizace účtuje zejména o výnosech příštích období, jejichž výše je stanovena na základě nevýčerpaných dotací nebo darů, které mohou být využity v následujícím účetním období.

4. Vlastní jmění a fondy

Ve vlastním jmění organizace účtuje o zdrojích pořízení bezúplatně nabytého dlouhodobého majetku. Tato částka je pak rozpouštěna na účet skupiny 64 – Ostatní výnosy současně s účtováním odpisů ve stejné výši jako zaúčtované odpisy z příslušného bezúplatně nabytého dlouhodobého majetku.

5. Přijaté dary a dotace

O přijatých darech a dotacích účtuje organizace do provozních výnosů, a to na zakázky dle konkrétních projektů, na které jsou příjmy určeny. K rozvahovému dni nevýčerpané dary a dotace organizace převede do dalšího období prostřednictvím výnosů příštích období.

III. Doplňující údaje k výkazům

1. Dlouhodobý majetek

V roce 2017 nebyly žádné přírůstky ani úbytky dlouhodobého majetku.

Organizace neneviduje dlouhodobý majetek.

2. Pohledávky a závazky

Organizace neneviduje žádné pohledávky a závazky po splatnosti.

3. Majetek neuvedený v rozvaze

Kromě drobného majetku v zanedbatelné hodnotě neneviduje organizace žádný majetek neuvedený v rozvaze.

4. Závazky nevykázané v rozvaze

Organizace neneviduje žádné závazky, které by k rozvahovému dni nebyly vykázány v rozvaze.

5. Osobní náklady

Průměrný počet zaměstnanců

Průměrný počet zaměstnanců v roce 2016	Průměrný počet zaměstnanců v roce 2017
8	7

z toho členů řídicích orgánů

Průměrný počet řídicích pracovníků v roce 2015	Průměrný počet řídicích pracovníků v roce 2016
0	0

Osobní náklady na zaměstnance, z toho na členy řídicích orgánů

2016 v tis. Kč		2017 v tis. Kč	
Osobní náklady na zaměstnance	Osobní náklady na členy řídicích orgánů	Osobní náklady na zaměstnance	Osobní náklady na členy řídicích orgánů
1055	0	1480	0

Členům statutárního orgánu v roce 2017 nebyly poskytnuty žádné půjčky, úvěry, záruky ani jiná plnění.

6. Zástavy a ručení

Majetek organizace není zatížen žádným zástavním právem.
Organizace neposkytl ani nepřijala žádná ručení.

7. Výnosy

Veškeré vykázané výnosy jsou za služby.

8. Přijaté dary a dotace

V roce 2017 byly přijaty následující dotace a dary od krajů, měst a obcí:

Poskytovatel	Částka
X	X
X	X
X	X
X	X
X	X
Celkem	X

V roce 2017 přijaty dary od fyzických osob a dotace. Z darů v roce 2017 byly přijaty zejména následující dotace a dary (uvedeny dary nad 10 000 Kč):

Poskytovatel	Částka	Komentář
JUDr. David Uhlíř	12 000,-	dar
MPSV poradna	2 171 391,-	dotace
MPSV děti vězněných rodičů	575 246,-	dotace
Stiftung Open Society	309 775,-	dotace zahraniční
X	X	X
X	X	X
X	X	X
X	X	X
X	X	X
X	X	x
X	X	x
X	X	x
X	X	x
X	X	x
X	X	x
X	X	x
X	X	x

V souvislosti s dotacemi v roce 2017 je také vhodné zmínit, vrácení poměrné části zahraniční dotace od CCLC a to v částce 8 109,09 EUR(po přepočtu na CZK 219 107,61)

9. Výsledek hospodaření a daň z příjmu

Výsledek hospodaření za rok 2016 byl převeden do nerozděleného zisku minulých let.

Za rok 2017 organizace vykazuje účetní ztrátu ve výši 228 000 Kč. Daň z příjmu ve výši nula. Výnosy pocházejí jen z hlavní činnosti.

10. Významné události mezi rozvahovým dnem a okamžikem sestavení účetní závěrky

Mezi rozvahovým dnem a okamžikem sestavení účetní nenastali významné události.

V Praze dne 20. 3. 2018

Sestavil: Eliška Poláková

Statutární orgán: Taťana Fischerová

Dárci a partneři v roce 2017

Všem níže uvedeným institucím, nadacím, individuálním i firemním dárcům a partnerům upřímně děkujeme za finanční nebo jinou podporu našich aktivit.

Granty a dotace:

MPSV: Sociální služby

MPSV: Program Rodina
a ochrana práv dětí

Stiftung Open Society

Firemní dárci:

Individuální dárci:

Václav Uhlíř, Lubomír Majerčík, Václav Chaloupka a Klára Bazalová.

Podporovatelé jsou pro naši činnost nesmírně důležití. Ať už se jedná o poskytnuté granty, dary nebo i různé jiné formy podpory – velmi si jich vážíme a věříme, že výsledky naší činnosti svědčí o smysluplnosti takto poskytnuté pomoci.

Dobrovolníci/ Stážisté:

V neposlední řadě děkujeme všem dobrovolníkům i stážistům, kteří věnovali a věnují svůj čas ve prospěch našich klientů a napomáhají realizaci různých projektů. V roce 2017 nám svůj čas zdarma věnovali zejména tito lidé: Mia Delič, Nataliia Synelnykova, Marina Černá a Kristýna Kunovská.

Velké množství volného času nezištně ve prospěch ČHV věnovala v uplynulém roce předsedkyně Táňa Fischerová, členové a členky předsednictva a v neposlední řadě i Lucie Rybová, ředitelka ČHV.